

O Izvješæu o radu Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2014/10/23 11:40:25

Praktièki ova komisija u ime Hrvatskog sabora bdije i rješava žalbene postupke u javnoj nabavi vrijednoj 22 milijarde kuna državnog novca, novca lokalne i regionalne samouprave. Ovo æu još tri puta poslije ponoviti zbog onoga što smatram da u ovom izvještaju nedostaje.

S obzirom na temu i znaèaj ove Komisije, kad je pretvorimo u novac, 21 milijarda i nešto milijuna predmet javnih nabava prema podacima iz samog izvještaja moram izraziti svoje nezadovoljstvo i èuđenje da gospodin Metešia o tako važnom izvješæu dosta nestrukturirano govori par minuta kao da ga apsolutno ne zanima predmet, a mogu ga i razumjeti jer nije predstavljao izvještaj o svojem radu, nego radu Komisije prošle godine. On je u Komisiju došao prije kratko vrijeme, pa vjerojatno je zbog toga tako olako pristupio davanju samog uvodnog obrazloženja.

Najprije pitanje ako mogu dobiti konaèno odgovor. Prvo, koliko èlanova Komisija s današnjim danom broji? Naime, prema zakonu ta Komisija bi trebala imati 9 èlanova. Ja pitam da li Komisija ima 9 ili 8 èlanova? Drugo, to koliko je èlanova i da li je popunjena nije kriva komisija nego mi, odnosno oni koji prema zakonu moraju Saboru predlagati izbor imenovanja. Drugo, u izvještaju piše da u prošloj godini do kraja te godine je komisija djelovala samo sa 3 èlana i da to nije utjecalo na rad komisije. Takva konstatacija znaèi da ih ne treba biti 9, da je dosta 3. Jer ako su samo 3 èlana komisije naroèito od 8. ili 9. mjeseca pa do kraja godine mogli uredno izvršavati svoje obaveze onda proizlazi i to uredno i na naèin da nije utjecalo na kvalitetu rada znaèi da ih je dovoljno 3 èlana. Ja ne vjerujem da je dovoljno 3 èlana, nisam siguran u to da je dovoljno ali ovo pitanje otvaram zbog toga da jednom netko odgovori zbog èega komisija nije bila popunjena ne samo do 31.12., ne samo do sada, ja velim da i sada nije popunjena do kraja, da devetog èlana komisije nema. Ako su podaci ovdje iznijeti toèni.

Drugo, ovo je jedno od rijetkih tijela koje je na "samofinanciranju" pod navodnicima jer su ostvarili prihode od 14 milijuna 110, a proraèun je 7 milijuna 831 tisuæu. Dakle, stvorili su pozitivni efekat u državnom proraèunu. To s naslova troška je dobro. Da li su troškovi žalbenog postupka preveliki to je sad druga stvar, ali se sjeæam da smo radili tu određene promjene i po europskim standardima uveli norme da se troškovi žalbenog postupka ujednaèe ne u odnosu na vrijednost spora nego na određenim iznosima.

Zašto sam rekao da je ova komisija jako važna, s nestrpljenjem æu èekati izvještaj za ovu godinu i èuti i sudjelovati u raspravi za iduæu godinu nakon kadrovskih promjena, 17 831 predmet javne nabave vrijednosti 21,9 milijardi kuna od 619 razlièitih naruèitelja. I ... u 2013. bilo u Hrvatskoj. 2298 žalbi je komisija primila, od èega je, ako raèunamo i prenijete iz ranijih godina, riješeno 2101 ili 92%. U ovom postotku riješenosti žalbi jedni su uspješniji od onih koji Saboru podnašaju svoj izvještaj. Broj žalbi u prošloj godini u odnosu na 2012. poveæan je skoro za 12% a vrijednost javnih nabava u prošloj godini u odnosu na 2012. je dupla, duplo veæa. U 2012. to je bilo 11,5 milijardi, u prošloj 21,9. Praktièki ova komisija u ime Hrvatskog sabora bdije i rješava žalbene postupke u javnoj nabavi vrijednoj 22 milijarde kuna državnog novca, novca lokalne i regionalne samouprave. Ovo æu još tri puta poslije ponoviti zbog onoga što smatram da u ovom izvještaju nedostaje.

Zanimljivo je i dobar je prikaz žalbi po fazama. I komisija nas izvješæuje da je od 2098 žalbi 1463 bilo na odluke onih koji su javnu nabavu izvršavali i to razumijem. Ali je bilo i 528 žalbi na objavu

same javne nabave i dokumentaciju. S obzirom da komisija ima funkciju žalbenog tijela interes Sabora i Vlade je da popravljamo zakonodavni okvir ako na temelju njihovog izvještaja vidimo da bi nešto bilo dobro popraviti.

E sada, koji su razlozi tako velikog 40% žalbi na objavu javne nabave i dokumentaciju? Što se tu događa? Na što žalitelji upozoravaju? Što je komisija ustanovila, zašto kod samih objava i dokumentacija je tako veliki broj žalbenih postupaka? Da li je potrebno intervenirati u zakon ili se radi o obijesnom žaljenju npr.? To je ono što bih ja volio znati. Zato ova komisija i postoji da nas uputi i educira i veli da nešto treba mijenjati, ne, ne treba ništa jer je to posljedica neèeg drugog.

Dakle, molio bih ubuduæe da i strukturu kada dajete prikaz strukture žalbi ove i same odluke i objave i dokumentacije nam razložite zbog èega tako veliki broj žalbi na objavu i dokumentaciju.

Treæe, piše u izvještaju da je komisija podnijela 7 optužnih prijedloga i to 5 zbog toga što nisu dobili traženu dokumentaciju. I drugo, zbog toga što je onaj koji je vršio javnu nabavu postupio suprotno odluci komisije. Tko su tih 7 obveznika javne nabave protiv kojih je komisija podigla optužne prijedloge? Tko su ta dva prvva èovjeka koji podliježu Zakonu o javnoj nabavi koji su ignorirali odluku komisije? Jel to mi smijemo znati u Saboru? Jer to nisu privatna poduzeæa ne', radi se o javnom sektoru, državnom sektoru, sektoru lokalne i regionalne samouprave. Kad veæ dajete podatke nemojte skrivati ko su ti koji se na takav naèin, ja inzistiram da ovdje iznesete sedam tih ustanova ili tvrtki koji su vam odbili dostaviti dokumentaciju i postupili suprotno od vaših odluka. Javnost i Sabor to moraju znati i to u izvještaju morate naznaèavati.

1938 riješenih predmeta i sad 672 odbaèaja, i 527 odbijenica. Zašto su odbaèene žalbe? Neurednost 289, nepravodobnost 159, nepostojanje pravnog interesa 131, nenadležnost 12, nedopuštenost 1, ostalo 80. I te žalbe su odbaèene. A zašto je 527 odbijenih, koji su razlozi odbijanja žalbi, nema u izvještaju. Odbaèaje ste dobro prikazali, a koji su razlozi odbijanja žalbi? Sabor donosi zakon, veliki broj se njih i žali naroèito privatnih investitora, poduzetnika da sa sustavom javne nabave i u samom zakonu nešto ne štima. I kako sad da korigiramo zakon ako nam ne velite što je tu problem? 527 od 1938, struktura odbijenih žalbi. Ako ste dali za odbaèaje dajte i za odbijene po razlozima.

Rekli ste gospodine Matešiću da se vjerojatno radi o nedovoljnoj educiranosti žalitelja. Kad ste rukovodili jednim drugim tijelom i podnašali izvještaje Saboru onda ste uvijek pisali da su mnogi zakoni dosta nedoreèeni. Da li se doista radi o neznanju, ako da onda vas upuæujem i pitam, naime u Ministarstvu gospodarstva koje je matièno ministarstvo za ovo podruèje tako je bilo izvještavano i u mandatu za vrijeme HDZ-a i sada, èine se veliki naporu upravo na podruèju edukacije i primjena novih pravnih propisa i da bude što manje sporova.

Kakva je vaša suradnja sa Ministarstvom gospodarstva? Da li ove uoèene slabosti u sustavu, razloge odbaèaja i odbijanja žalbi im dostavljate da bi oni mogli biti u funkciji predlaganja popravaka zakonodavnih rješenja koje u Hrvatskoj imamo ili vas to ne zanima i usko ste se fokusirali samo kao na žalbeno tijelo jer u ovom izvještaju o tome nema ni rijeèi, dakle Saboru niste podastri ništa što bi moglo poslužiti za ocjenu kvalitete zakonodavnog rješenja. Pišete i da je èesti sluèaj da žalitelji prilikom objave javne nabave i dokumentacije nakon završenog žalbenog postupka ne pojave se u natjecanju nakon rješavanja žalbi. Dakle, idu sa žalbom, oèito odugovlaèe postupak, kad im je žalba riješene onda se ne jave u natjecateljskom postupku. Ili to možemo samo konstatirati, moramo samo konstatirati i postoje neki pravni lijek jer oèito se radi smo o namjeri ili odugovlaèenje ili spiniranja, namještanja natjeèaja.

Ovo je ozbiljna stvar što ste napisali, ovo ja primam s velim upozorenjem. Dakle, o èemu se tu radi? Možda postoji zajednièki nazivnik njima. E da ste nam dali podatke ko su oni i u kojim sektorima se barem to najèešæe dogaða, u kojim podruèjima onda bi mogli možda naslutiti da se radi o nekakvim interesnim lobijima. Ja samo sad mogu nasluæivat, neæu govoriti o sektorima za koje mislim da to rade. Gradonaèelnici, naèelnici vjerojatno veæ mogu prepoznati u tome, ali ako veæ dajete takve konstatacije ona je oèito istinita, dajte nas poduèite što se dogaða, kako je to moguæe jer žalba nije besplatna, dakle netko riskira dio novca i onda se ne pojavi u natjecateljskom postupku kasnije, a

uzeo je 2, 3 mjeseca nekom vremena.

To su ozbiljne stvari i od izvještaja vaše komisije ili mi u Saboru, ili u Vladu bi trebali kreirati eventualne promjene ili konstatirati da u zakonodavnom okviru nema problema, nego prihvatiti vašu tvrdnju da žalitelji nisu dovoljno educirani. Onda bi možda bilo dobro da i otvorimo neku predškolu za njih da se educiraju.

I na kraju sljedeće, dobro je da ste dali pregled za sve javne naručitelje po broju žalbi, broju predmeta javne nabave, broju žalbi i broju usvojenih ili odbijenih žalbi. Ja zbog pomankanja vremena ne mogu apostrofirati ali sam za svoju potrebu napravio još jednu tablicu za sve one, u tablice sam unio, u prvu tablicu sve one u kojim je broj žalbi bio veći od jedne trećine postupaka javne nabave. Pa tako imate recimo Hrvatske šume koje imaju 62% žalbi, dakle od 163 postupaka javne nabave 101 žalba je bila izjavljena, 62%. Takvih bisera u državnoj vlasti, a posebice u sferi zdravstva koji prelaze čak 60% je jako puno, ali to je samo jedan kriterij.

A druga tablica je postotak usvojenih žalbi. I kad pogledam tablicu gdje su usvojene žalbe, veći broj u 33% jedne trećine, opet se vrtimo u istom krugu. I opet se događa da nitko, čak ima jedan 100% ako će ga na brzinu naznačiti, tko je to bio sa 100% usvojenih žalbi, dakle sve što god se žalilo sve je komisija uvažila. Ovi podaci bi trebali biti alarm za onima koji bdiju nad zakonitošću rada. 5% žalbi, 10, 15, 20 ajde 20% usvojenih žalbi, ali sve što je više od jedne trećine upućuje na alarm. Pa ova tablica ovdje u ovom izvještaju prerađena kao što sam si je napravio ja po meni bi trebala biti dobro upozorenje resornim ministrima, posebice u sferi zdravstva da vide što im se događa u njihovim ustanovama.